

BIULETYN BAŁTYCKI

W I L B I

Nr.

Wilno, dnia 2 maja 1934 r.

186.

T r e ś ć n u m e r u:

LOTWA:

1. Sprawa gwarancji bezpieczeństwa państw bałtyckich. 2. "Pehdeja Brihdi" w sprawie polsko-sowieckiego paktu o nieagresji. 3. "Latvis" o memorjale litewskim w sprawie współpracy państw bałtyckich. 4. "Socjaldemokrats" o polityce niemieckiej w stosunku do państw bałtyckich. 5. "Jaunakas Zinas" w sprawie handlu łotewsko-litewskiego. 6. "Pehdeja Brihdi" o sytuacji Litwy w związku z paktem polsko-niemieckim. 7. Brihva Zeme" o stosunkach polsko-francuskich. 8. Prasa Żydów łotewskich o działalności faszystów na Łotwie. 9. Zmiany personalne w dyplomacji łotewskiej. 10. Pociągnięcie byłego ministra Finansów do odpowiedzialności. 11. Święto 3-go Maja w Łotwie. 12. Przyjęcie u litewskiego attaché wojskowego. 13. Handel zagraniczny Łotwy w I-szym kwartale r.b. 14. Przedstawiciele Ligi Narodów w Łotwie. 15. Trudności monopolu zbożowego. 16. Liczba radjo-abonentów na Łotwie. 17. Eksport drzewa w 1933 r. 18. Zegluga łotewska w 1933 r. 19. Handel łotewski z Francją w 1933 r. 20. Protesty wekslowe w 1933 r. 21. Sprawa koordynacji akcji szkolnej w Łotwie i Litwie.

ESTONJA.

1. Estonja a memorjał rządu litewskiego. 2. Sprawa zagwarantowania niezawisłości państw bałtyckich. 3. Dokoła nominacji burmistrzów. 4. Liczba kombatantów w więzieniu. 5. Wyjazd delegacji polskiej do Tallina. 6. Odczyty prof. Asznera w Estonji. 7. Kampanja przedwyborcza w związku z wakującem stanowiskiem biskupa. 8. Dalsze śledztwo w sprawie kombatantów. 9. Zakończenie estońsko-polskich rokowań handlowych. 10. Kongres kolejowców estońskich. 11. Z działalności t-stwa zbliżenia polsko-estońskiego.

--§--

LOTWA: 1. Sprawa gwarancji bezpieczeństwa państw bałtyckich. "Brihva Zeme" Nr. 93 /V.1934/: Z deklaracji rządu niemieckiego w sprawie gwarancji bezpieczeństwa państw bałtyckich wynika, iż Niemcy są zdania, iż forma, w jakiej Sowiety prowadziły w tej sprawie rokowania, jest nieśluszną. Propozycja sowiecka, złożona na ręce rządu niemieckiego bez wiedzy zainteresowanych w tej sprawie państw bałtyckich, jest całkiem nieoczekiwana i nie może być dla państw bałtyckich miłą i do przyjęcia. Państwa bałtyckie są państwami suwerennymi, wspólnymi pokojowo i zgodnie ze wszystkimi państwami. Dlatego też państwa bałtyckie mogą żądać, by inne państwa, mówiąc o sprawach bałtyckich, przynajmniej się z państwami bałtyckimi porozumiały.

2. "Pehdeja Brihdi" w sprawie polsko-sowieckiego paktu o nieagresji. "Pehdeja Brihdi" Nr. 85 /V.1934/: Jak podawała prasa zagraniczna, Sowiety i Polska nie prolongowały paktu o nieagresji ze względu na to, że jeszcze się nie porozumiały w sprawach wojskowych i zbrojeniowych. W rzeczywistości rzecz miała się inaczej. Polska mianowicie usiłuje obecnie obejść punkt paktu o nieagresji pomiędzy Sowietami a Litwą, traktując o tem, iż Wileńszczyzna powinna należeć do Litwy. Litwa prolongowała swój pakt o nieagresji z Rosją nader korzystny dla siebie do 1945 r. Litwa w 1926 r. podpisała z Sowietami pakt o nieagresji wraz ze wszystkimi aneksjami, wśród których najważniejsze miejsce zajmuje list komisarza spraw zagr. Cziczeryna z 1926 r., w którym to liście powiada się, iż Sowiety uznają naturalne terytorjum litewskie, zaś nie uznają granic, narzuconych Narodowi Litewskiemu wbrew jego woli.

3. "Latvis" o memorjale litewskim w sprawie współpracy państw bałtyckich. "Latvis" z 29 kwietnia /V.1934/ zamieszcza następujący artykuł polityka łotewskiego Arwida Berga: Negatywne stanowisko niemieckie w sprawie zagwarantowania niepodległości państw bałtyckich wywołuje nad Bałtykiem niepokój. Litwa zrozumiała, że takie stanowisko niemieckie wiąże się z niemieckim poglądem na kwestję kłajpedzką, którą Niemcy uważają za nierozstrzygniętą. Tem się tłumaczy memorjał litewski, w którym Litwa komunikuje Łotwie i Estonji, iż nie widzi przeszkód we współpracy z temi państwami.

W związku z tem posunięciem litewskim, którego nie można inaczej tłumaczyć, jak wołaniem o pomoc, łatwo mogą się nasunąć bardzo gorzkie słowa co do dotychczasowej polityki litewskiej w stosunku do państw bałtyckich. Jednak w polityce niema miejsca ani na obrażone uczucia, ani też na romantykę. Niepodległość Litwy związana jest z interesami innych państw bałtyckich i tylko z tego punktu należy całkiem zimno rozważyć, w jaki sposób i w jakim stopniu Łotwa i Estonja mogą Litwie pomóc. Kwestję utrudnia okoliczność, że Litwa czyni kroki w kierunku zbliżenia dopiero w czasie, kiedy grozi jej bezpośrednie niebezpieczeństwo. Stawia to Litwę w sytuacji nie jak uczestnika o równych prawach, lecz w sytuacji w której powinni Litwie dopomóc inni uczestnicy, znajdujący się sami w lepszym położeniu. W takiej chwili każdemu rządowi będzie bardzo trudno wdawać się w stosunki dalekoidące. Nie ulega wątpliwości, że również samej Litwie byłoby o wiele korzystniej, gdyby pomyślała ona w swoim czasie o komplikacjach, jakie obecnie przeżywa i jakie całkiem nietrudno było przewidzieć.

Na memorjał litewski zarówno prasa łotewska, jak też estońska odpowiedziała romantycznymi oklepanami frazesami, że ręka wyciągnięta przez Litwę nie będzie odtrącona. Dobrze to, lecz nie jest to jeszcze wszystko. Chwila obecna nie jest taka, by można się było zadowolnić ogólnemi frazesami i wyrażaniem przyjaźni. Z Litwą winne być prowadzone konkretne rokowania w konkretnych sprawach. Sprawy te muszą być jasne, by Litwa wiedziała czego się może spodziewać i jak daleko państwa bałtyckie mogą pójść. Tylko taka może być prawdziwa pomoc.

Dyplomacja łotewska ma obecnie do rozstrzygnięcia bardzo odpowiedzialne, lecz równocześnie wdzięczne bodaj zadanie.

4. "Socjaldemokrats" o polityce niemieckiej w stosunku do państw bałtyckich. "Socjaldemokrats" Nr.94 /V.1934/: Prasa niemiecka twierdzi, iż państwa bałtyckie winne być Niemcom wdzięczne, gdyż jedynie dzięki niemieckiej przewadze w początkach wielkiej wojny zostały państwa bałtyckie ocalone przed bolszewikami. Głosy te świadczą, iż pogląd hitlerowskich Niemców na państwa bałtyckie jest akurat ten sam, co w 1919 r., kiedy to nad Bałtykiem gospodarzył generał von der Golc ze swym wojskiem. Jasną jest przeto i zrozumiałą rzeczą, dlaczego Niemcy odmówiły podpisania paktu, gwarantującego niezawisłość państw bałtyckich.

5. "Jaunakās Zinas" w sprawie handlu łotewsko-litewskiego. "Jaunakās Zinas" Nr.86./V.1934/: W latach 1921-1933 importowano z Litwy do Łotwy towarów na sumę 91.613.000 latów. Natomiast z Łotwy do Litwy importowano w tym czasie towarów zaledwie na sumę 58.335.000 latów. Tak więc w ciągu trzynastu lat Litwa importowała do Łotwy swych towarów na sumę o 33 milj. latów większą, niż eksportowała z Łotwy. Mimo tak wielkiego biernego bilansu handlowego, ani w prasie litewskiej, ani też w społeczeństwie nie wyrażano oburzenia czy wyrzutów. Gdy jednak w ostatnich trzech latach bilans handlowy łotewsko-litewski zaczął wykazywać tendencję do wyrównania, natychmiast prasa litewska zabrała głos, żądając rewizji traktatu handlowego. Prasa litewska nie zważała na to, że w ciągu 13-tu lat Litwa otrzymała od Łotwy waluty o 33 milj. latów więcej, niż Łotwa od Litwy. Litwa wypowiedziała traktat handlowy. Dodać ponadto trzeba, że Łotwa importowała z Litwy konie i inne produkty rolne, podczas, gdy eksportowała do Litwy fabrykaty, przyczem surowce musiała nabywać zagranicą. Pozatem w Łotwie pracuje kilkanaście tysięcy robotników

litewskich. W poprzednim traktacie handlowym było przewidziane anulowanie wiz, co Łotwa wykonywała, zaś Litwa nie. Z tego powodu Łotwa miała straty.

Z powyższego jasno wynika, że Litwa na handlu z Łotwą sporo zarobiła. W związku z tem w nowym traktacie handlowym straty, wyrażone Łotwie winne być wyrównane. Jednak nawet w nowym traktacie wyrównania nie widać. Z danych statystycznych wynika, że w ciągu stycznia 1934 r. Litwa importowała do Łotwy towarów na sumę 310 tys. latów, zaś Łotwa do Litwy tylko za 93 tys. In. słowy bilans handlowy, jeżeli chodzi o Łotwę, nie tylko się nie poprawił, lecz jeszcze się pogorszył. Niepodobna było zresztą oczekiwać innych rezultatów. Już przy zawieraniu traktatów wskazywano na to, że rolnicy łotewscy ponosić będą wielką stratę powodu pogranicznego handlu tanimi produktami litewskimi. O ile pierwsze traktaty z Litwą były dla Łotwy niekorzystne, zaś nowy traktat jeszcze niekorzystniejszy, jasną jest rzeczą, że coś tu nie jest w porządku. Niepodobna dopuścić, by bierność łotewskiego bilansu handlowego i płatniczego wzrosła jeszcze bardziej. Niekorzystne traktaty muszą być zrewidowane. Podobnie należy stworzyć słuszny traktat z Litwą. Litwa również powinna zrozumieć, że stosunki gospodarcze mogą się rozwijać jedynie na podstawie sprawiedliwego i korzystnego dla obu stron traktatu.-

6. "Pehdeja Brihdi" o sytuacji Litwy w związku z paktem polsko-niemieckim. "Pehdeja Brihdi" Nr.87 /V.1934/: W związku z porozumieniem polsko-niemieckim, na Litwie treść tego porozumienia tłumaczona jest w sposób następujący: Przy podpisywaniu paktu polsko-niemieckiego każdy z kontrahentów postawił warunki, których niepodobna było wciągać do protokołów. Polska obiecała nie wtrącać się do sprawy Austrii, patrzeć przychylnie na niemieckie zbrojenia i sprawę kolonij. Niemcy ze swej strony obiecały nie wtrącać się do kwestji Ukrainy, nie wysuwać kwestji polskiego Korytarza i nie sprzeciwiać się próbom polskim przyłączenia Litwy.

"Berliner Boersenztg.", mówiąc w sprawie stosunków polsko-litewskich oświadcza, że zbliża się kres niepodległości Litwy i że Polacy są przekonani, iż wcześniej czy później Litwa wpadnie w ich ręce, jak dojrzały owoc. Gazeta zaznacza, że w urzeczywistnieniu tego polskiego marzenia przeszkadza pakt o nieagresji podpisany między Moskwą a państwami bałtyckimi.-

7. "Brihva Zeme" o stosunkach polsko-francuskich. "Brihva Zeme" Nr.88 /V.1934/ zamieszcza artykuł swego korespondenta francuskiego Henri de Chambon: Gdy Polska odzyskała niepodległość, Francja podjęła się roli jej opiekunki. Gdy Polskę napadli bolszewicy, Francuzi przyszło z pomocą. Wojsko polskie pod wodzą Francuzów wygrało bitwę nad Wisłą. Później, dzięki poparciu finansów francuskich, Polska się uzbroiła, opłaciła swe wojsko, przeprowadziła linje kolejowe, zbudowała port w Gdyni, dźwignęła swe życie gospodarcze. Na forum międzynarodowym Francja dopomogła Polsce do zostania mocarstwem. Francja sądziła, że ma na Wschodzie sojusznika, którego wierność nie może budzić wątpliwości. Biegły jednak lata. Polska postanowiła otrząsnąć się z opieki francuskiej. Polska zachorowała na chorobę pychy. Naprężone stosunki francusko-niemieckie groziły konfliktem. Francja stała się dla Polski niepotrzebnym, a nawet niebezpiecznym sojusznikiem. Turyści francuscy, zwiedzający Polskę, nie słyszą nigdzie głosów wdzięczności pod adresem Francji. Kupcy i przemysłowcy francuscy, którzy włożyli wielkie kapitały w polskie przedsiębiorstwa, uskarżają się na wciąż wzrastające trudności.

Polska podpisała pakt z Niemcami. Francja obraziła się na Polskę ze względu na to, iż ta ostatnia nie porozumiała się z nią przed podpisaniem tego paktu. Pozatem podpisanie paktu było posunięciem nietaktownem w stosunku do Ligi Narodów. Niezależnie od tego Francja chciałaby znać postanowienia tego paktu w całej pełni, o czym Polska dotychczas zapominała Francję poinformować. Celem podróży min. Barthou do Warszawy jest właśnie osobiste poinformowanie się co do sytuacji, wynikającej z paktu polsko-niemieckiego.

litewskich. W poprzednim traktacie handlowym było przewidziane
zmniejszenie wia, co było wykonywane, zaś litwa nie z tego powo-
du była mała strona.

Z powyższego jasno wynika, że litwa nie handluje z litwą sporo-
scopie. W związku z tem w nowym traktacie handlowym strona wy-
rażona będzie inną być wyrażoną. Jednakże nawet w nowym trakta-
cie wyrażenia nie było. Z danych statystycznych wynika, że w
ciągu lat 1924 r. litwa importowała do litwy towarów na sumę
310 tys. litów, zaś litwa do litwy tylko na 28 tys. litów. In-
fana handlowa, jeżeli chodzi o litwę, niewątpliwie nie poprawiła
lecz jeszcze nie poprawiła. Niepokoje były przyczyną, coż nie-
nych rezultatów. Już przy zawieraniu traktatów wskazywano na to,
że rolnicy litewscy ponoszą duże szkody z powodu pogrzeb-
nego handlu tanimi produktami litewskimi. O ile pierwsze trak-
taty z litwą były dla litwy niekorzystne, zaś nowy traktat jeszcze
niekorzystniejszy, jasne jest, że coś tu nie jest w porzą-
ku. Niepokoje doprowadziły do przesady litewskiego bilansu handlowo-
go i płatniczego, wzrost jeszcze bardziej. Niekorzystne traktaty
muszą być zmienione. Podobnie należy stworzyć silniejszy traktat
z litwą. Litwa również powinna być stroną, że stosunki gospodar-
cze mogą się rozwinąć jedynie na podstawie sprawiedliwego i ko-
rzystnego dla obu stron traktatu.

6. "Polska Litwa" o sprawie litwy i litwy
związku z paktem polsko-niemieckim.
"Polska Litwa" Nr. 87/V.1934: W związku z porozumieniem polsko-
niemieckim, na litwie trwał tego porozumienia tłumaczona jest w
sposób następujący: Przy podpisaniu paktu polsko-niemieckiego
każdy z kontrahentów posiadał warunki, których niepodobna było
względem do protokołu. Polska otrzymała nie więcej, ale do sprawy
Austrii, przynajmniej na niemieckie terytorium i sprawę ko-
lonii. Niemcy ze swej strony obiecywali nie wracać się do kwestii
Ukrainy, nie wyrażać kwestii polskiego korytarza i nie sprzeciwiać
się problem polskim przywrócenia litwy.
"Berliner Börsenzeitung", mówiąc w sprawie stosunków polsko-li-
twianich oświadcza, że zbliza się czas niepodległości litwy i że
Polsce są przeszkodami, iż wzmocniły się powody, litwa wpadła w ich
ręce, jak dotychczas owoc. Gazeta zaznacza, że w przyszłości
tego polskiego materiału przeszkadza pakt o niemieckim podpisany
między Moskwą a państwami bałtyckimi.

7. "Litwa i Niemcy" o sprawie polsko-
litewskiej. "Litwa i Niemcy" Nr. 88/V.1934: Niemiec ar-
tykuł swego korespondenta francuskiego Henri de Chambray. Główny Pol-
ska obywatelska niepodległość, Francja podjęła się roli tej opinii.
M. Główny Polak napisał polszczyznę. Francja przystąpiła do pomocy.
Wojaka polskie pod wodzą Francuzów wyjechało litwie nad Wisłą. Podjęte
dalejki poparcie finansów francuskich. Polska się niepokoiła, opłaca-
ła swe wojsko, przeprowadziła linie kolejowe, zbudowała port w
Gdyni, otrzymała swe życie gospodarcze. Na tym wszystkim
Francja obowiązuje Polaka do zwrócenia pomocy. Francja zadaje
ze ma na wojnę, która nie jest, którego wstrząs nie może być
wypływką. Błędny jednak jest. Polska postawiła sobie za cel
z opieką francuską. Polska zachorowała na chorobę psychiczną. Nie-
podległość francusko-niemieckie groziły konfliktami. Francja była
stała dla Polki niepodległości, a nawet niepodległości sojusznikiem.
Turwscy Francuzi, z kładzący Polak, nie słyszą niczego głosu
wskazującego pod adresem Francji. Kupcy i przemysłowcy Francuzi,
którzy wzięli wielkie kapitały w polskie przedsiębiorstwa, oskar-
żają się na wojnę, wstrząsając trudności.
Polska podpisała pakt z Niemcami. Francja obrzuciła się na Pol-
ską ze względu na to, iż ta ostatnia nie porozumiała się z nią
przed podpisaniem tego paktu. Porozumienie paktu było posu-
nięciem nieistotnym w stosunku do litwy. Niezależnie od te-
go Francja chciała mieć postanowienie tego paktu w całej pełni.
o czym Polska dotychczas zapomniała. Francja poinformowała
polską litwę. Francja do Warszawy jest właśnie osobiste poinformowa-
nie się co do sprawy. Wykazuje pakt polsko-niemieckiego.

Tak czy inaczej zaufanie Francji do Polski bardzo się zmniejszyło.-

8. Prasa Żydów Łotewskich o działalności faszystów na Łotwie. "Latvis" z 24 kwietnia /V.1934/: Działalność faszystowskiej organizacji "Perkontrusts" wywołała wśród Żydów Łotewskich poważną troskę. Pismo żydowskie "Batog" pisze: Tydzień propagandy "Perkontrustsa", jaki się właśnie rozpoczął, nie jest rzeczą tak zwyczajną, by nie zwracać na nią uwagi. Może to doprowadzić do nieprzyjemnych wyników. Społeczeństwo żydowskie nie powinno zamykać na to oczu. W propagandzie "Perkontrustsa" przejawia się chuliganstwo, natomiast władze nie wykazują dostatecznej energii w kierunku poskromienia chuliganów.

"Ownt Post" oświadcza m.in., że członkowie "Perkontrustsu" naklejały swe odezwy i plakaty również na sklepach żydowskich, na szyldach żydowskich lekarzy, adwokatów i redakcyj. W ten sposób zostały zaklejone szyldy redakcyj: "Ownt Post", "Frimorgen", "Siegodnia" i "Brihva Zeme".

Prasa żydowska z zadowoleniem podkreśla oświadczenie premiera Ulmanisa w Klubie Oficerskim. Premier Ulmanis wyraził się mianowicie, iż nastąpiły objawy, przeciwko którym wypadnie zastosować ostre środki.-

9. Zmiany personalne w dyplomacji Łotewskiej. "L.Kareivis" Nr.89 /V.1934/: W maju r.b. przewidywane są zmiany na stanowiskach attachés wojskowych Łotwy w Polsce i Rumunii. Mianowicie dotychczasowy attaché wojskowy w Polsce i Rumunii płk. Vinters udał się 22 kwietnia do Rumunii dla pożegnania się z dowództwem armii rumuńskiej. Nowy attaché wojskowy w tych państwach będzie wyznaczony z chwilą uzyskania zgody tych państw na proponowanego kandydata.

10. Pociągnięcie byłego ministra Finansów do odpowiedzialności. "Brihva Zeme" Nr.91 /V.1934/: Były minister Finansów gabinetu Blodnieksa Jan Annus pociągnięty został do odpowiedzialności sądowej za zakup cukru rafinady sowieckiej. Jako środek zapobiegawczy zastosowano względem Annusa kaucję w wys. 10 tys. łatów. Krążą pogłoski, że do odpowiedzialności pociągnięte będą również inne osoby.-

11. Święto 3-go Maja w Łotwie. "Latvijas Kareivis" Nr.91 /V.1934/: Wzorem lat ubiegłych polskie święto narodowe 3-go Maja będzie w Łotwie uroczystie obchodzone również w r.b. Po nabożeństwie w kościele Św. Marji poseł polski Beczkowicz przyjmie przedstawicieli kolonii polskiej w Łotwie. Wieczorem t-stwo zbliżenia polsko-Łotewskiego przygotowuje uroczystą akademję, na której będzie przemawiał prezes towarzystwa Skujeneeks, poseł polski Beczkowicz, prezes t-stwa zbliżenia polsko-Łotewskiego w Warszawie senator Kamieniecki.-

12. Przyjęcie litewskiego attaché wojskowego. "L.Kareivis" Nr.91 /V.1934/: 24 kwietnia litewski attaché wojskowy w Rydze płk. Jakutis urządził przyjęcie, w którym wzięli udział: poseł litewski Urbszys, wódz armii Łotewskiej gen. Penikis, szef Sztabu gen. Francis, naczelnik garnizonu okręgu ryskiego gen. Berkis, inspektor artylerji gen. Kalninsz i t.d.

13. Handel zagraniczny Łotwy w I-szym kwartale r.b. "Socjaldemokrats" Nr.85 /V.1934/: W ciągu pierwszych trzech miesięcy r.b. import Łotewski wyraził się sumą 24,3 milj. łatów /w 1933 r. 17,8 milj. łatów/. Eksport w tym czasie wyraził się sumą 14,1 milj. łatów /w 1933 r. 14,3 milj. łatów/. W marcu r.b. importowała Łotwa na sumę 8 milj. łatów, eksportowała zaś na sumę 5 milj. łatów.-

14. P r z e d s t a w i c i e l e L i g i N a r o d ó w w Ł o t w i e ./V.1934/:Podsekretarz Ligi Narodów Walters i zastępca szefa sekcji ekonomicznej Ligi Narodów przybyli dn.30 kwietnia do Rygi i byli przyjęci przez prezydenta Republiki. Podróż ma charakter nieoficjalny.-
- 15.T r u d n o ś c i m o n o p o l u z b o ż o w e g o ."Jaunas Zinas" Nr.94 /IV.1934/:Urząd Kontroli Państwa zwrócił uwagę na działalność monopolu zbożowego i skonstatował, że w r.ubiegłym monopol zbożowy miał ok. 1 milj.łatów strat. Troskę budzi zapas zboża, którego pozostało z rodzajów z 1930 r. ok.4-ch tys.tonn. Z 1931 r. zapasów w składach pozostało mało. Natomiast w 1932 i 1933 r. zapasy niemal nie zostały naruszone. Zapotrzebowanie jest całkiem niskie.
16. L i c z b a r a d j o a b o n e n t ó w n a Ł o t w i e ."Latvis" z 24 kwietnia /V.1934/:W dn.1 kwietnia r.b. w Łotwie było 53.920 radioabonentów, z czego na Rygę przypadało 27.510 radioabonentów, zaś reszta na prowincję.-
- 17.E k s p o r t d r z e w a w 1 9 3 3 r ."Wirtschaftsbericht aus Lettland" Nr.3 /V.1934/:W 1933 r. eksportowano z Łotwy 808.569 tonn drzewa wartości 28.263 tys.łatów /W 1932 r.505.150 tonn wartości 19.063 tys.łatów; w 1931 r. 567.147 tonn wartości 33.691 tys.łatów/-
- 18.Ż e g l u g a ł o t e w s k a w 1 9 3 3 r ."Wirtschaftsbericht aus Lettland" Nr.3 /V.1934/:W 1933 r. zawinęło do portu ryskiego 1.656 okrętów, w których tonnaż wynosił 915.573; do portu lipawskiego 467 okrętów o tonnażu 254.281; do portu windawskiego 480 okrętów o tonnażu 243.949. Wypłynęło w tymże czasie z portu ryskiego 1.665 okrętów o tonnażu 932.076; z portu lipawskiego 460 okrętów o tonnażu 258.267; z portu windawskiego 483 okrętów o tonnażu 244.478.-
- 19.H a n d e l ł o t e w s k i z F r a n c j ą w 1 9 3 3 r ."Wirtsch.aus Lettland" Nr.3 /V.1934/:W 1933 r. eksport łotewski do Francji wyraził się sumą 4.350 tys.łatów, import zaś - 5.239 tys.łatów;/W 1932 r. eksport wyniósł 5.351 tys.łt., zaś import - 3.641 tys.łatów/-
- 20.P r o t e s t y w e k s l ó w e w 1 9 3 3 r ."Wirtsch.aus Lettland" Nr.3 /V.1934/:W 1933 r. zaprotestowano^wŁotwie 80.127 weksli na sumę 18.825.631 łatów; w 1932 r. 175.702 weksli na sumę 40.275.002 łatów; w 1931r. 378.634 weksli na sumę 78.405.757 łatów.-
- 21.S p r a w a k o o r d y n a c j i a k c j i s z k o l n e j w Ł o t w i e i L i t w i e .Prasa ryska z 30 kwietnia /V.1934/: 29 kwietnia w lokalu M-stwa Oświaty w Rydze odbyła się narada łotewskich i litewskich przedstawicieli departamentów oświaty. Ze strony litewskiej przyjęli w naradzie udział:poseł Urbszys, dyrektor departamentu Miszkinis, radca Sloknaitis, konsul litewski w Łotwie Varnauskas i wicekonsul Savickis. Ze strony łotewskiej w naradzie wzięli udział: dyrektorzy departamentu szkolnego, konsul łotewski w Szawlach Puitis, inspektor szkół powszechnych Kupcze. Poruszano podczas narady kwestję szkół łotewskich w Litwie, sprawę wykształcenia nauczycieli, języka narodowego, koncesyj, wykładania geografii i historii. We wszystkich poruszonych sprawach osiągnięto jednomyślność.
- ESTONJA:1.E s t o n j a a m e m o r j a ł r z ą d u l i t e w s k i e g o .Prasa ryska z 29 kwietnia /V.1934/:Jak komunikuje "Päewaleht" estońskie M.S.Z. w dniach najbliższych szczegółowo się zapozna z memorjałem litewskim w sprawie polityki bałtyckiej. Odpowiedzi na memorjał litewski udzieli Estonja Litwie po skomunikowaniu się z Łotwą.-

2. Sprawa zagwarantowania niezawisłości państw bałtyckich. Prasa ryska z 29 kwietnia /V.1934/: W dn. 26 kwietnia estoński wiceminister S. Zagr. Laretei udzielił przedstawicielom prasy wywiadu ~~odnośnie stanowiska~~ ~~Extens~~ odnośnie stanowiska Estonji w sprawie projektu gwarancji niezawisłości państw bałtyckich. M.in. Laretei oświadczył, że sprawa ta była już rozpatrywana przez członków Gabinetu Ministrów. Państwa bałtyckie, rzecz prosta, są zainteresowane w utrzymaniu swej niezawisłości. Estonja pragnie uzyskać pakt gwarancyjny, w którym oprócz Estonji, Łotwy i Litwy wzięłyby również udział Finlandja, Polska, Sowiety i Niemcy. Wobec tego, że zawarcie tak obszernego paktu napotyka na trudności, sprawę gwarancji należałoby, zdaniem wiceministra Lareteia rozstrzygnąć w ramach 19 artykułu paktu Ligi Narodów.-

3. Dokoła nominacji burmistrzów. Prasa ryska z 29 kwietnia /V.1934/: 25 kwietnia zakończone zostały nominacje burmistrzów i członków samorządów estońskich.-

4. Liczba kombatantów w więzieniu. Prasa ryska z 29 kwietnia /V.1934/: Według informacji pisma "Kaja", liczba uwięzionych kombatantów wciąż się zmniejsza. Obecnie w areszcie znajduje się przeszło 100 kombatantów. Przywódcy związku kombatantów nie będą zwolnieni.-

5. Wyjazd delegacji polskiej do Tallina. /V.1934/: Do Tallina udała się delegacja polska w składzie marszałka senatu Raczkiewicza, prezesa BBWR płk. Sławka, ministra Pracy i Opieki Społecznej Hubickiego, senatorki Hubickiej i płk. Rusina. Delegacja będzie przyjęta w Tallinie przez naczelnika Państwa Paecsa, przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego Einbunda i ministra Spraw Zagr. Seljanaa.-

6. Odczyty prof. Asznera w Estonji. Prasa ryska /z 1.V.1934/: W najbliższych dniach wygłosi w Estonji kilka odczytów znany profesor uniwersytetu wiedeńskiego dr. Aszner.-

7. Kampanja przedwyborcza w związku z wakującym stanowiskiem biskupa. Prasa ryska /z 1.V.1934/: W łonie kościoła luterńskiego w Estonji toczy się ożywiona kampanja przedwyborcza w związku z wyborami biskupa. Wysunięte zostały trzy kandydatury: prof. Rachamiagi, prof. Kappa i pastora Warika.-

8. Dalsze śledztwo w sprawie kombatantów. Prasa ryska /z 1.V.1934/: Jak donoszą z Tallina, śledztwo policyjne w sprawie kombatantów zostanie zakończone w końcu maja r.b. W tych dniach prezes zamkniętego związku kombatantów gen. Larbka powtórnie złożył wizytę naczelnikowi Państwa Paecsovi i odbył z nim długą rozmowę.-

9. Zakończenie estońsko-polskich rokowań handlowych. Prasa ryska /z 1.V.1934/: Zostały zakończone rokowania polsko-estońskie w sprawie ożywienia stosunków handlowych między obu państwami. Opracowano szczegółowy program wymiany towarów na przeciąg jednego roku. W tych dniach ma być podpisany odpowiedni traktat.-

10. Kongres kolejowców estońskich. Prasa ryska /z 1.V.1934/: 27 kwietnia został otwarty kongres kolejowców estońskich.-

11. Zdziałałalności t-stwa zbliżenia polsko-estońskiego. /V.1934/: T-stwo zbliżenia polsko-estońskiego rozszerzyć ma wkrótce swą sieć przez założenie swych oddziałów w Rakvere i Voru.-

